

J E L E N K O R.

10. szám

Pest, szerda február 3.

1836.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (a' budapesti állóhid iránti törvényjavaslat; a' luccai ur. hg. Pesten; pesti casinoi választás; hírek Borsodból és Erdélyből.) Anglia (birminghami polit. egyesület; Fergus O'Connor; dublini kétszínű levelező; angol főnemcek gazdagsága.) Franciaország (következési ülések; Lafitte indítványa; vasutak iránti vélemény; Orleans hg. betegsége 's egyveleg.) Spanyolország (Alvarez gen. rendelménye; National a' barcelonai zendülésről; hadi hírek 's kamarai vitások.) Portugália. Amerika. Törökország Oroszország. Schweiz. Belgium. Radical-Reformerek. Gabonaár 's pénzkelet.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. A' fő RR. január 27-ikén fölvetették a' budapesti hid tárgyát. A' kisajátítás (expropriatio) kérdése Pest városa legújabb kinyilatkozása által elhárítván, miután a' két főváros a' kárpótlási summát törvény szerint megkapja, a' fő RR. béresekdedtek a' törvényjavaslat egyes cikkelyeibe. Ezen cikkek rövid tartalma ez: A' 1. sz. cikk fölhatalmaz egy részvényes társaságot a' hídépítésre; a' 2. cikk vámfizetésre kötelez mindenkit azon idő alatt mely az építő-társasággal szerződésben megállapítva lesz. 3. cikkben az országos küldöttség által kidolgozott vámtarifának országos megállapítását ajánlatott. (Ezen pont helyett a' fő RR. azt javasolják: hogy a' tarifát megállapítsa, a' mostani mint legkisebb tarifát 's azon országos küldöttségig mint legnagyobb tarifát közt a' leendő híd-küldöttség 's építő-társaság legelsőnek egyezkedésére bízassék.) 4. A' dolognak törvénnyel kitűzött elvek szerint végrehajtására az ország Nádora elnöksége alatt országos küldöttség bizatik meg; mely munkálattól a' jövő országgyűlésnek hivatalos tudósítását adja be. 5. A' tarifának minden ingadozástul mentnek kellvén maradni, a' vámszedési esztendők száma az, melyet a' vállalkozandó társasággal alkura szükség fölhangyni: minél fogva ezen alku 's meghatározás is az országos küldöttségre bizatik. A' Buda és Pest városoknak igazság 's törvény értelmében tulajdonosi jogok átengedéseért adandó kárpótlás meghatározása hasonlóképen azon küldöttségre bizatik; 6. A' társasággal kötendő szerződés lefolyta után még mindenki tartozékát vámtól fizetni, míg olly töké gördülend egybe, mely a' hídnek örök föntartására elégséges. E' töké a' két városra bizatik, 's iránta a' nemzet akkoron új szerződésre lépend 7. Miután lefolytak az esztendők, melyek a' hídnek kifűzésére 's örök biztosítására meg fognak állapítani, a' híd mindenkinek 's mindennek örökre föl szabadították. Utolsó pontban ó fősége az ország Nádora kérétek ama' küldöttségnek elnökségét kegyesen elfogadni. — A' mondott két pontbeli módosításon kívül a' fő RR. a' többit elfogadták, 's iránta üzenetjüket a' RRhez más nap átküldötték.

Ó kir. magassága Károly Aloiz luccai uralkodó hg, spanyolországi infans, 's fels. fejedelmünk sógora jan. 31-én Pestre érkezett, 's a' Vadászúrt fogadóba szállott.

A' pesti nemzeti Casino, szabályai szerint e' f. évi január utolsó vasárnapján, mely 31-ikére esett, és más nap folytatólag tartván téli közgyűlést gr. Zichy Miklós elnöksége alatt, a' választottságba szokott mód szerint titkos szavazat után, 1836-ra e' következők választottak: Igazgatók: Festetics Vincze gr. Pregardt János. Széchenyi István gr. Választottsági tagok: Andrássy Ignác. Bajzáth József. Bánffy Pál b. Bartakovics Augusz. Benyovszky Péter. Czigler Antal. Dessewffy Aurél gr. Fáy András. Földváry Antal. Földváry Lajos. Hanzély Márton. Heinrich N. János. Jeszenszky Ignác. Jósika Miklós b. Lazkovich József. Lissóvényi László. Lónyay János. Majerffy Ferencz. Orszy György b. Patay József. Rádai Gedeon gr. Rosty Albert. Sartory János. Szabó József (Szántói). Szápáry Ferencz gr. Szilassy József. Teleki Sámuel gr. Uzovics János. Vízkelety Mihály. Wenckheim Béla b. Jegyző: Tasner Antal. (Bővebb jelentés később következik).

Borsod megye RRei Miskolcon egy új színházat szándékoznak építtetni 's a' mostanit eladni. Legközelebbi közgyűlésben előleges költségek fedezésére 3,000, 's a' pesti nemzeti nagy színház építésére 7,000 pengő fr. ajánlatott meg. — (Ama' szegény pesti lakosnak Turóczy Pálnak, — kiről hírlapunk említé, hogy a' pesti kerepesi-úti színház-építésnél a' mult ószel két egész hétig csupán hazafiságból ingyen dolgozott, — ezen ritka buzgalmat Pozsonyban némely országgyűlési követurak meg kívánták jutalmazni, — 41 pengő frtót adtak össze, melyet tek. Pest megyének jan. 2-ikán tartottt közgyűlésében Földváry Gábor alispán ur a' nevezett Turóczy Pálnak kezéhez is szolgáltatott).

Szekerembánya (Dévához közel). Folyó év jan. 5-ke volt azon, hazai bányászataunkra nézve érdekes nap, melyen itt a' bányászati iskola megnyitott az udv. bányász-kamarának mult év apr. 4-dikén $\frac{1}{4} \frac{1}{3} \frac{1}{2}$ szám alatti rendelése következtében. Ez újdon alapított iskola ezélja nemcsak a' szekerembányai (nagyági), hanem az egész országbeli minden királyi vagy nem királyi bánya mellé értelmes altiszteket nevelni. Előleges practikai bányász-isméretre juthatnak itt azok is, kik Selmezbányára szándékoznak felsőbb bányász-tudományt tanulandók. A' helybeli bányákban dolgozhatásra ut nyílik ez által idegennek 's honinak egyiránt, mi szerint tanulásuk alatti költségeiket könnyűden fódözhetik. Tanítás ideje mindig a' delutáni órákra esik, a' bányamunka máskor nem engedvén, és pedig hetenként kétszer. A' tanítás leginkább német

nyelven fog folyni, de magyarul és oláhu is. Tanulási tárgyak itt a' bányászatanban naponként előforduló 's példákul világitott számvetésen kívül, népszerű geometria, a' testek különböző állásának linea segítségével tett rajzolása, hegy-, ásvány-, és bányaművelési tudomány, nem különben kevés földalatti mérés éjszaktóval (compass). A' tanítványoknak tudni kell irni 's olvasni. Még mielőtt ez iskola-alkotásról szó lett volna, a' közjó iránti tiszta érzéstől vezérelten, helybeli főbányanagy Zechentmájer Károly felállította a' ma is virágzó „Vasárnapi iskolát,“ hol a' jobb reményű bányász ifjak vasárnap delután ingyen taníttatnak olvasni, irni, számvetni Pitner József ügyelése alatt. Az udv. bányász-kamara az új bányász-iskola tanításával Franzenen József és Nemes János albányanyagokat tisztelék-meg, kik ezt terhes elfoglaltságok mellett is minden pénzbeli megjutalmaztatás nélkül, örömmel vállalák. —

Brassó jan. 18. Milly szép vonás egy emberben, ki minden nemzeti 's vallási előtéletlen fölfelemelkedve, egyedül a' szenvedő emberiség sorsát hordozza szívén! E' szép tulajdonnak valószínűség jelét adta utoljára a' brassai kereskedő görög egyesület érdemes bírāja, Cserevnyodaly Demeter István ur, ki néhai Brankovány hg kegyes hagyományát bírósága kezdetétől fogva, úgy intézte, hogy abban nemcsak hitsorsosai, hanem minden vallás 's nemzetbeli szűkölködő részesüljön. Illy szándékkal osztata-ki a' fenirt hagyományból jan. 2-kan pénz 's gabonát következő helyeken: Fogarasan az ottani szegényeknek 100 v. f.; Szombathalván 50 v. fr.; Pojána-Marulujban 25 fr.; Brassóban 87 szegény közt 702 f. 's 40 kr.; a' fenirtóházban kenyeret 's 22 f. 24 kr.; a' katolikusok közül 25 szegénynek, a' reform. közül 25 nek, a' szászok közül 25. a' magy. ágostai evang. szegények közül 25 nek, az oláhok közül, minthogy ezek számosak és szegényebbek 111 nek 's így mindössze 211 szegénynek nagyszámú törökűzra lisztet. Ezen kívül a' brassói sz. Ferencz szerzetelieket szép summa pénzzel segíté. — Hiteles tudósítások szerint Oláhországban a' hideg 19 és 20 r. foknyira hágott, úgy hogy Moldvában 3 ember megfagyott. Egy oka (2 font 's egy fertály) törökűzra liszt 7 — 8 para, mely 4 kr. teszen. Egy kila vagy 7 köböl árpa egy arany. Egy kila búza 60 piaster vagy 20 f. v. — Oláhországban, a' mi eddig halatlán volt, most gabona-pálikát kezdetek főzni. A' fa sokkal drágább ott mint nálunk, mert az utak nagyon rozszak. — Erd. Hir.

Kolozsvárott jan. 25-ken. A' milly borzasztó érzést gerjesztett azon irtózatossá tett, melyel kamarai számvévi tanácsos Szilágyi József ön lakában mult dec. 9-re viradott éjjel meggyilkoltatott, mint ezt közöltük; olly megnyugtató 's a' közbátorság iránti bizodalmat erősítő benyomást okoztak a' helybeli rendőrségnek e' gyilkosság-kinyomozásra gondos ügyességgel és szerenéses sikerrel koronázott léptei. Előre kéz alatt mindenféle ki levén a' rendelés adva, hogy ha ki gyanus 's eddig szegény embert bőven költeni tapasztal, jelentse-föl; ennek következtében egy Nagy Jakab nevű szegény vámszolga bejelenté, hogy a' város szélén levő korcsmában tartózkodik egy csellengő ember, dorbézól, pazérol, 's nála sok pénztis látott; ezt megértvén rendőr-segédtsézt Hajós János, azonnal a' rendőr-szolgákkal odasiet 's ott az akkor is részeg Kreskovics András nevű kocsiát a' korcsmárosnéval 's őt ottan talált gyanus személlyel együtt a' fogházba kísérte, a' följelentést tett vámszolga pedig 20 ezüst forint jutalmat kapott. A' gyanus kocsiánál 114 ezüst forintot, egy órát, pisztolyt 's egy mellényt találtak, melyeket a' meggyilkoltatottéinak ismértek, mire csak hamar Kreskovics András maga is megvallá, hogy a' gyilkosságot más három bűnös társával vette el; ennek következtében egyik társát Kálai Sándor lovászt legényt azonnal elfogák 's ennél is 157 for. 's 20 kr. ezüstben elrejtve találtak. A' más két gyilkos nyomozására pedig azonnal sebesen külön embert indítottak Zilajra, hol is a' 3-dik Erdélyi József és Adi Dániel 4-dik gyilkost is elfogattak, katonai őrizet alatt hozták Kolozsvárra. A' két előbb elcsipett gyilkos vallomásából következő környüállások világosodtak ki: A' másod ízben elfogott Kálai Sándor nevű a' meggyilkoltatottnak ez előtt egy évvel kocsiás volt, 's ennek ingerléséből egyezett meg a' többi is a' gyilkosság véghezvitelében, mire már rég óta készültek. Egyszer, a' gyilkolás előtt mintegy 10 nappal, már behágtak a' kerten, de a' gonosz ör kutya kemény ugatásáról megrettenve visszavertek; ezután azon kutyát farkasgombával megégették 's már ettől nem félve, dec. 9-re hajnalott éj 12 óra körül a' kerten áthágtak, a' lakház ajtaját nyitva találták, az a' melletti istálló ajtaját pedig bekötötték, hogy ha az ott levő kocsiás a' zajra felébredne, onnan ki ne jöhessen. A' mint a' gyilkosok a' szobába mentek, Szilágyi József fölédredt 's kocsiát kiáltotta; de erre a' két gyilkos: Erdélyi Józsi és Adi Dani azonnal nyakon kapták 's megfojtották, Kreskovics An-

drás pedig lábait fogta, ezután a ládákat feltörték, az addig künört állott Kálai Sándor ezután ment a szobába; a mi pénzt találtak, magokhoz vetették, azzal a kerten által a szomszéd gyümölcsöseken keresztül a köztetetőre érven, a pénzt magok közt osztották.

Nemességviség köznevi köntöben, Sz. Mihályon (ns Udvarhelyszékben): Mult jan. 7ken az itteni unitaria egyházban tartatván az ezen vidékbeli unitaria egyházak pappainak kerületi gyűlése, megjelent itt udvarhelyszéki medeséri nemes szabad székely László Péter Öklme, mint az öregség időszakáig már elhaladt 's e mellett nőtelen 's gyermektelen ember, 's önkéntes kegyes indulatból hagyott a sz. keresztúrfalvai unitarium gymnasium számára örök alapítványul 500 v. for. lekötve e' summáig minden nevű ingó javait, építményeit, 's egyéb szerzeményeit, melyekből halála után, ezen 500 v. for. értékeig a' gymnasium kielégíttessék; miután pedig e' summa kamatja folyásba indul, az iskolai esztendő végén tartatni szokott közvizsgálatkor, bizonyos tanuló ifiak, kik magokat a' tanulásban és jó erkölcsökben megkülönböztetik, abból jutalmat kapjanak. E' szép ígretet nem csak szóval tevő-meg, hanem itt helyben a' partialis gyűlés előtt regiusokat kérven, e' végtagományi rendeletét írásba foglaltatni határozta, hozzá iktatván azon föltételt is, hogy ha ki halála után e' rendelkezésnek ellenmondana, vagy azt teljesítésbe vétetni akadályozná, száz ezüst forint bírságot fizessen a' gymnasiumnak, 's mind e' mellett a' végtagományi is teljesíttessék. Erre nézve itt mindjárt 3 regius neve alatt a' kívánt tagományi levél megírta azt maga is aláírta 's a' gymnasium könyvtárába tette. Sőt bizonyos jó embereit előtt úgy nyilatkozott, hogy ha Isten élteti, ügyekeznék fog nem a' végtagományi levél tartalma szerint, de még életben 's ha csak eszközölheti, 2 vagy 3 esztendő múlva, önmaga is az irt summa kamatját folyásba indítani. — Erd. Hir.

A N G L I A.

A' birminghami nagy politikai egyesület bizottsága fölírást határozott a' nagy gyűlésnek elfogadás végett előterjeszteni, melyben kérsék meg ő fölsége, hogy következő rendszabályokat helybenhagyja méltóztatssék: 1) A' nagy testületi javítás rendszabálya teljes létesítését; 2) lényeges de értelmes 's biztos kijavítását a' felsőháznak, mely ellen a' fölírás igen éles nyelven szól, minthogy mostani állapotjában gátja gyanánt rajzoltatik ez a' nemzet szabadságának 's nyitványos nyugalomnak, mely a' társasági eröművet önkényes 's megtehetően megállapodásra, vagy visszafordításra kényszeríti; 3) az irlandi egyházban az elismért visszaélések eltörlését, mikép azt ő fölsége kormánya a' parlamentnek előadta, 's az alsóház már helyben is hagyta; 4) a' szegényekről gondoskodás szemes, értelmes 's sürges rendszerének behozatálát, hogy a' boldogtalan irlandiak a' kegyetlen lassu éhenhalástól szabadíttassanak meg, 's mindenkinek biztosíttassék azon megtagadhatlan jog, hogy tiplá-
lékát azon föld terményeiből vegye, melyen él. Feszülten várják: vajjon a' birminghami lakosok többsége osztozni fog e' nézetekben 's a' javasolt fölírást elfogadandja e'?

A' Times szerint teljességgel bizonyos, hogy Evans ezredes a' britt segéd-seregek parancsnoka Spanyolországban lemondott parlamenti üléséről, mint westminsteri követ. Ehez képest a' Times fölszólítja a' conservatívokat munkásságra, ugyszinte T. Cochranet, ki az utolsó választáskor megbukott, ismét kijelölt gyanánt föllépésre. — Irland lordhelytartója körlevelet bocsátott, melyben a' rendőrség 's katonaság használata iránt a' tizedbehajtásnál már előbb kiadott rendeletét még inkább 's újra megkeményíti. A' rendőrséget 's katonaságot erre csupán oly esetekben alkalmazhatni, melyeket a' törvény legszorosab magyarázata megenged, 's azt is soha polgári hatóságok fő fölygelése nélkül. —

Fergus O'Connor, kit a' radical-reformer párt a' végre küldött ki, hogy hasonló egyesületeket állítson egész ország szerte, nem rég Manchesterbe érkezvén, ott egy taligára állva, a' legalsóbb néposztály számos csoportjához beszédet tartott, melyben megmutatta: mikép mulhatlanul szükséges, hogy a' parlamentek csak egy évesek legyenek, 's hogy az ország valamennyi lakosának, minden különsg nélkül, választó jog tulajdoníttassék. — Fergus O'Connor csakugyan föllépett Glasgow városban kijelöltképen a' parlamenti követségre. A' választókhoz bocsátott irományban azt nyilványítja, hogy ő éves parlamentek, szavazási jog, titkos szavazás mellett 's vagyon-felosztás ellen van a' parlamenti követek részéről. Azonban a' radical Glasgow-Chronicle, valamint előbb a' Morning-Chronicle, legkisebb reményt sem nyújtanak neki jó sikerre.

Az irlandi hírek folyvást szomorítók. A' protestans papság erőnek erejével törvényes uton akarja most is tizedét behajtani. Az illy végrehajtásokkor többnyire vérengzések történnek. A' felsőház látja ebből: hasznos vagy tanácsos volt e' a' javasolt tizedtörvényt az elsajátító záradék miatt félrevetni. — A' Standard folyvást azt vitatja, hogy a' mostani ministerium napjai meg vannak számlálva, 's ha valamennyi conservatív idején megjelenend parlamenti helyén, bizvást számolhatnak arra, hogy Melbourne egy hónap múlva nem lesz többé első minister.

A' regensburgi Herold után az Oest. Beob. néhány számban folytatva leveleket közöl Dublinból, melyek méltán figyelmet érdemlők: — „A' pártok mostani állapotja előadását kívánja Ön fölem, 's azt hírlap számára. — Még többet, Ön részrehajlatlan-ságot kíván, 's azt olly országból, hol minden csupa párt. Ön valóban sokat kíván, de még is megpróbálom a' feladást megol-

dani, noha tudom, hogy egyik párt sem fogja megköszönni, mert mind a' kettő hibás. En eddig csak két párról szólok, pedig itt három van, úgymint két szélső, 's egy középső, mely majd az egyik, majd a' másik jogát vagy jogtalanságát veszi átalmába. Erről tehát most még szó nem lehet. Az utolsó néhány évig első támada vagy származta őta a' protestans párt volt valamennyi külön kormány elkényeztetett kedvence, míg a' katolikusok szünetlen zaklató keménység alá voltak vetve, sőt velök néha még véres kegyetlenséggel is bántak. Mind ez történelmi téttdolog, és senki sem tagadja; de a' protestansok ezt a' kegyetlenséggel akarják mentve igazolni. Mennyire állazóban ezen igazlás, hírlapi szük körben azt nem adhatni elő. Elég legyen tehát említeni, hogy a' katolikusok felszabadulásukig valamennyi hivatal, valamennyi szabadték, status és város-igazgatás, a' felső, fő, magasabb és alsó törvény-szolgáltatás, a' rendőrség, parlamenti helyek, 's a' t. kizárólag protestansok kezében voltak, kik ezen előségekkel a' katolikusok kárára 's világos elnyomatásukra éltek vissza 's anélkül, hogy ezek őtalmat találhattak volna ellenök; mert azok, kik a' jogtalanságot elkövették, egyszerűen párt és bírák voltak. Azonban ha a' katolikusok vallásuk végett már politikai tekintetben meg voltak szorítva, egyházi tekintetben még inkább meg voltak. Ezen állapot azonban, melyhez hasonló Európa egyik országában sem létezik, sokkal jogtalanabb volt, hogy sem állandó lehetett volna, kivált mivel a' katolikusok az egész népség 2/3 részét teszik, 's a' maradék 1/3 rész számos quakerből, methodistából 's a' t. áll, kik polgárilag a' katolikusokkal hasonlóan meg voltak szorítva. 's a' t. Ez a' levél eleje. Következik a' vége: „Miután elbeszélte, mi zajgásban van Irland a' tizedek miatt, így folytatja: „S a' szabadelmü lapok még is folyvást unszóják a' népet a' protestans papság ellen, úgy hogy némelyek személyes bátorságuk végett lak-helyeiket kénytelenek elhagyni. 'S ez Irland nyugalma most, melyet olly igen magasztalnak. Ezután egy tized-behajtási vérengző történetet beszélvén el, szemrehányást tesz a' kormánynak, hogy a' tizedbehajtató papok vezérlete alá sem rendőrséget sem katonaságot adni nem akar. „S gondolja meg az ember, így zárja levelet, hogy azon törvények, melyek szerint a' tizedet meg kell adni, még fenállnak, 's nem töröltettek el 's még folyvást országos törvények, de hogy mind e' mellett a' kormány vonakodik erős őtalmat nyújtani e' törvények végbehajtására 's megengedi, hogy a' bírói hatóság határozatai végrehajtása közben két ember élete vesszen el, 's még is azt állítja John Russell lord, hogy nem O'Connell szolgálja.”

Sir Christopher Pepys az új lord kancellár, és Bickersteth főlevéltárnok (master of the rolls), az első mint Cottenham lord, a' másik mint Langdale lord székelt foglaldandak a' felső házban. Sir J. Campbell, a' fő ügyész nem személcére kapott peeri méltóságot, hanem hitveseére, kinek neve ezental Lady Edendale. E' kinevezésekkel a' tory sajtó épen nincs megeléguve, 's folyvást azt hánytorgatja föl: mi legyen már most Brougham lordból? A' toryk szeretnék Brougham lordot a' ministeriumra uszítani, de a' nemes lordnak több esze van, hogy sem illy unszólásoknak engedjen. A' Standard azt mondja róla, hogy ha holnap akarana sajtó zászlót kitézni, Melbourne l. híveinek 1/4 részét elvonhatná, 's az első minister részén alig maradna egyéb, mint O'Connell koszos (raudig) pártfarka.

Az angol főnemsek közt olly dúsgazdagok vannak, kiknek jövedelmeikről más országokban fogalmat is alig képezhetni. Igy Westminster marquis jövedelmét a' Morning-Chronicle minden nap ezer font sterlingre teszi, mi egy éven át közel négy millió pengő forint. E' jövedelem pedig, azt jegyzi hozzá az említett lap, még két annyira növekszik, ha majd azon idő elmúlik, midőn Londonban a' marquis telkeire épített házak az építetők tulajdona lenni meg-szünnének. Ismertes dolog, hogy London több közz feküdt falut 's nemesi jószágot magához kapcsolt. Az akkori bírtokosak egész utcákat építettek házakkal, vagy számos házhelyeket adtak ki bizonyos időre, melyeken azután szép házak épültek. Ha ezen idő eltelik, a' telek 's rajta fekvő ház előbbi bírtokosa kezén kerül. A' kötelezvényi évek alatt pedig éves bér fizetetik tőlök. —

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' követház ülése jan. 18án d' Argout gróf pénzügyminis-terre kinevezetése iránti kir. rendelés felolvasásával nyitatták meg. Humann ur erre mint a' kamara tagja szót nyer, 's így szólal meg: „Uram! A' kamara által fogja látni, hogy azon felvilágítások, melyeket a' pénzügyminis-teről kívántak, részéről már most nem lehetnek egyebek, mint a' téttdolgok egyszerű előadása. Előhozza ezután, mikép ő pénzügyministersége alatt a' statusadósság nagy könyvét őrmest be akarja zárni, 's minden törvényes módot elkövetni, hogy a' statusadósság kamatai lejjebb szállíttassanak. E' czél-elérésre minden előmunkálatot meg is tett, 's nem hitte, hogy ministertársai abban meg fogának utközni, minthogy a' dolog helyességéről ők is meg voltak győződve 's csak az időt nem látták még most alkalmasnak, egy esztendő haladékot állítván szükségesnek. Ez így levén, ő csak előkészíteni akar a' nemzetet e' nagy változásra, 's ennél többet nem is mondott. Minthogy azonban társai ezt is sokallták, kilépett, de volt tisztársit folyvást támogatni fogja. A' ministerelnök azt mondta, hogy e' rendszabály a' kabinetben szóba soha sem jött, egyéb ha tán némely egyes ministerek bizodalmas uton mondták volna ki véleményeiket a' tárgyról. —

A' Courier Français szerint Laflitte ur jelenté, hogy szá-
doka
littati
ken a
közön
rium
hogy
stair
mege
fény

három
a' ka
ső t
fogja
jait,
már?
fog t
kott
semm
azon
lenni
légg
nyok
az t
kező
mi h
mél
vala
holt
Már
szón
előb
pok
má
Azon
tani
duli
mell
E' k
moun
törv
gol
mell
dita
szék
rend
nál
fogy
ség-
tatot
tást
röl.
az
nem
tolla
rend
hang
vagy
kisz
port
kiab
nek.
gyak
a' n
oszl
bizt
télje
ben
rusi
min
ul e
Bar
geti
kődj
nok
daly
ugy
a' b
kell
zend
nyag
jak

déka egyenes indítványt tennie a követházban a kamatláb leszállítatásáért, melyhely egészsége fogja engedni, hogy azt a szöveken előadhassa s kifejtse. Hasonló szándékkal van Gouin is, ki közönségesen a többséggel szokott szavazni. Mondják: a minis-terium szándéka, hogy a kamara tegyen e dolgban első lépést, ne hogy, ha a kamatcsökkentést javasolná, a nemzeti őrséget, mint ama statusadósságok birtokosát, ha pedig gátolná s ellenzené, a néptömeget haragítsa magára. Humann ur lemondása tehát csupán szemfényvesztés.

A Messenger szerint a kereskedés, kézmű és földművelés három tanácsa felirást szándékozik a királynak benyújtani, melyben a kamatláb-leszállítást sürgesse. — Midőn Sajou ur a páriszék első törvényszolgája Fieschnek jelenté, hogy pöre vitáit jan. 30-án fogják megkezdni, fölkiálta: „Ah! diavolo! Ön látta megöszülni ha-jait, az enyém nem fognak megfőhredni!” Pepin mondá: „Hogyan, már? s nem lehetne azt még továbbra halasztani?” Annál hamarabb fogt. Ön szabadságba helyeztetni,“ válaszola Sajou. Morey előbbi szöveget nyugalmát ismét vissza látszott nyerni, s Boireau jókedvűből semmit sem vesztett.

A kézművek tanácsa beadta véleményét a vasutak iránt azon kérdésre: mi kedvezésekkel lehetne a vasutak terjesztése iránt lenni? Véleménye abban áll, hogy mivel a belföldi vashámorok e-lyegre képesek az utakra szükséges vasat készíteni, a vas-vágá-nyok s rudak vámentes behozatala külföldről nem szükséges, s azt meg se kell engedni. A kereskedő tanács pedig épen ellen-kező véleményt adott. A földművelő-tanács e tekintetben még sem-mi határozást sem tett. — A párisi köztörvényszék előtt nem rég is-mét borzasztó pör fordult elő, melyből küszö, hogy bizonyos Lhuissier valamely fiatal leányt meggyilkolt, apró darabokra fűrésztelt s a holttest egyes darabjait a Szajnába vetette. Vétkestársa Lecomte Mária, valami 13 éves leány volt. A részletek undoksága ismét számos hallgatóságot csodított a terembe, mely közt főkép a leg-előbbekelő asszonyosságok voltak nagyobb számmal. A párisi józanabb la-pok ezen alkalmat sem mulasztották el, hogy a szép nemet az ocs-mány vágyának illetenségére s asszonyiatlanságára figyelmeztessék. Azonban úgy látszik, a párisi nővilág épen azt akarja behízoniyi-tani, hogy sz. simonista értelemben tökéletesen érett a felszaba-dulásra.

Nagyon beszélik Párisban, hogy Orleans hg mellettsége, melyben régóta szenved, a masearai kirándulás által ismét megújult. E körülményt az udvari emberek olly fontosnak nézik, hogy Ne-mours hg teremti szokatlan sokaságu udvari emberrel telvék. — A kir-törvényszék jan. 17-én Cambridge hg. főljebbit pörét ítélte el az an-gol király és braunschweigi Vilmos hg némi rendelése tárgyában, melynél fogva braunschweigi Károly hg. jószágai igazgatásától elmoz-dították. s Cambridge hg nevezetett gondviselőjévé. A kir. törvény-szék megerősíté az első bíróság ítéletét, s azt határozá, hogy ama' rendelés politikai személyektől, politikai személy ellen, politikai okok-nál fogva eredtén, a törvényszék körébe nem tartozik. s ennél-fogva Cambridge hg vádjá elmozdították. E fölött a vádló hg a költ-ség-megtérítésben s Károly hg iránt becsületnyilatkozásban marasz-tatott el.

A National egyenesen kimondja, hogy a kamatláb-leszállítást nem a ministerium, hanem más magas tekintet ellenzi.

A Moniteur előterjesztést ad az 1835-ki statusjövendelmek-ről. Kitészik ebből, hogy csak 18,035,000 frankkal mulják fel az 1833-iki bevételt s 13,589,000 frankkal az 1834-ikét. A nem egyenes bevétel 591,720,000 frankot tett.

Chateaubriand Milton „elvezettét edenét“ francziára fordí-totta, mely fordítás e napokban lesz megjelenendő.

SPANYOLORSZA G.

Barcelona-ból: Alvarez gen. által jan. 6-án közre bocsátott rendelmény következő tartalmu: 1) Minden, a fenálló kormány ellen hangzó kiáltás, zendülésnek tartatik. Minden, ki illy lármát indít, vagy mint illyet indító csoport részese elfogatik, a törvények által kiszabott büntetést szenvedeni. 2) Azon gyermek, kik a csoportozásokban elfogatnak, vagy az utcákon éljenek vagy vesszent kiabálnak, mint kóborok tengeren túl küldetnek, s dobosakká leend-nek. Azért az atyák s gyámok vigyázzanak, hogy e rendszabályt gyakorlatba ne kelljen hozni. 3) Minden csoportozatnak kötelessége, a nemzeti örök közlegésekor, ezek felszólítására visszavonulni, s el-oszlani: kik ezt nem teszik, börtönre hányatnak. 4) Egy katonai biztosság fog kinevezetni, mely e rendelés áthágóit nyomban eli-télje. Mina gen. Barcelona-ba visszatérvén, felszólítást adott ki, melyben a helyettese által hozott rendszabályokat jóvá hagyja, szomoru-ságát fejezi ki a történt vérengzéseken s dulásokon, de egyszer-smind megdicséri a jobb polgárokat hazafii buzgalomkért; jelszavá-ul ezt tűzvé ki: „szabadság, nyilvános rend, II. Izabella!“ biztatja Barcelona jobb érzelmű lakosait, s egyetértésre inti azokat, fenye-gető a rosszakat, kik megérdemlik, hogy a törvény ellenök dühös-ködjék. — A National igen sajnálja, hogy az angol hajók parancs-noka jan. 4-én meg nem gátla a rémtő vérfürdőt, melyet megaka-dályozni tehetőségben állott volna. Vagy későn vették talán észre, ugymond, a barcelonai törvényhatóságok, hogy a hadi foglyok s a betegek szent menedékhelyének, melynek a népjog védelme alatt kellene állnia, erőszakos megsértése, a kormányhatalom ellen is föl-zendülést vonand maga után? igen kárhözhatja a tisztviselők ha-nyag viselétét, s hogy a történt vérengzésekért a carlositákra akar-ják tolni a felelősséget; mert, ugymond, ha azokat föl akarná az

ember keresni, kiket e vád terhel, igen magasra kellene szállnia; Mina gen. felszólításai, számúzó s a t. kegyetlen rendelkezései, mel-lyek a népben gyilkos indulatokat ébresztének; Alvarez gen. gyá-vasága jan. 4-én; a nemzeti őrsereg hidegsége; Pastors (a föleg-vár parancsnoka) félénksége, mind ez vádolást s kárhözhatást ér-demel. —

A barcelonai véres történetekre következett jelenetekről így ír a perpignani hírlap: a Blousen-zászlóalj, nem minden ellenállás nélkül takarodott ki a városból. Gironella s a többi fogoly, kik Rod-ney angol hajóra zártattak, arról Childers briggre tétettek által, az őket Valenciába viendőre, honnét spanyol hajókon Havannába szám-üzetnek. Az anarchiát ohajtó párt több főnöke rejtekben lappang, vagy elszökött. Pastors gen., ki a fellegvár bevételét, s az ottani foglyok megőletését alkalmas rendszabályokkal nem gátla, őrizet alatt van; azonban hogy tette volna ezt, ha igaz, hogy a fellegvári őrkatonaság a gyilkosokkal egyetértésben volt. A barcelonai zen-dülés Tarragonában is viszhangra talált, hol 75 carlosita fogoly szinte megőletési veszélynek vala kitéve, midőn Eglé francia s Tyne angol hajó kapitányai meghívák azokat saját hajóikra s így menték meg a nép dühétől. Reusban szinte nagy forrongás volt, de a kitérés meggátolták. Valenciára semmi hatása sem volt a barcelonai mozgásnak; ott teljes csönd uralkodik. — Egy tudósítása szerint a zamorai parancsnoknak jan. 5-éről eddig oda a portugáli segédseregéből 3 generál, 217 tiszt s 5075 közlegény érkezett 12 álgyuval.

Hadi hírek: Cordova gen. a carlositák közt nagy számu föl-szólítást osztott széllyel, hogy azokat pénzajánlatok által pártolásra indítsa. De ellenkező történt, mert inkább a christino katonák mu-tatnak kedvet az átszökésre, kiknek zsoldjaikat pontosan nem fizetik, a carlosita vezérek pedig szükségesnek sem tartják Cordova föl-szó-lításnak keringését gátolni, mert azok nem hogy ohajtott sikerűek volnának, sőt inkább katonáik grúnyait ingerlik. Az angol segédseregtől igen sok szökevény van carlosi szolgálatban, kik legközelebb könyörgő-levelet is adtak be d. Carloshoz, hogy őket saját angol parancsnok alatt, külön testté alakítsa. — S. Sebastian előtt a car-lositák folyvást tartják állomásikat, s a számos őrizet nem mer fa-lai közül kibújni. Guetaria is egyforma állapotban van, azaz: mint-egy 50 pártos áll az erősség előtt, 3—400 christino benn. A ta-karmány-hordó hajók éjenként bizton közelínek, de olly gazdálko-dás és fenyték mellett, mint az erősségen uralkodik, lehetetlen a vilg takarmányával is bélni. — Lequeitot erősen megtámadták a carlositák, s felhetni, hogy ezt is Guetaria sorsa várja. — A Virgen del Horti vár védelmezőit az oszromlók egy megrohanását vi-tézől visszaverték. — A barcelonai Blousen-zászlóalj, Luna ezre-des vezérlete alatt, elment Catalonia belső részeibe a carlosita cso-portok ellen, s Mina gen. némi távolságra követé ezt egy darabon, mi azon hirre adott alkalmat, mintha Mina ismét eltávozott vol-na Barcelona-ból. —

Egy onatei carlospárti levél jan. 3-káról, miután az éjszaki tartományokban Carlos biztos állását, s a krisztinai sereg teljes elerkölestelenültségét rajzolja, többek közt így beszél d. Carlos sze-mélyes karakteréről s politikai nézetéről: egy a leghatalmasb fegy-verekek közül, melyel Carlos ellenségei ő ellene ének, azon állítás, hogy ő az inquisitót visszaadlítani s a papságnak előbbi hatalmát s befolyását visszaadni készül, melyet ez, despotismusa következő-sében, méltán elvesztett. Ki d. Carlos ismeri, tudja azt is, mi alap-talan ez állítás; s a levelező bátor nyilván kimondani, hogy don Carlos, atyjai vallásához ugyan híven ragaszkodik, de az inquisi-tionnak ellensége, mint minden okos lélek, s a papságot tisztánlel-ki foglalatosságokra szorítani teljes szándéka. Öst. Beob.

Január 11-ken a procuradorházban teljes folyamathal volt a választótörvény fölötti vita. Az egyenes választás elve, ugy lát-szik, kitűnő többséget nyer. A minis-teriség, előre számolván azon esetre, ha e czélja bukni találna, kinyilatkoztatá, hogy bármikép üssön is ki a házak határozása, ő e tárgyat minden esetre kabi-neti kérdésnek fogja tekinteni.

Legújabb madridi tud. szerint a bizodalmi szavazat törvény-javaslatát a procerház jan. 11-ki ülésében elfogadta. Az ellenzék igen kímélő volt Mendizabal elten intézett kifejezéseiben, ki a ja-vaslat védelmére ugyanazon okokat hordá elő, miket előbb a pro-curatorházban. Miraflores gr., ki vitatás közben Mendizabal sokszor említett titkát szóba hozá, alkalmat adott a minis-ternek azon kijé-lentésre, hogy e titok nem valami pénzesarnoki vagy hiteli munká-latban áll. A hadi munkák folytatására nézve kérdőre vonatván, szerényen azt nyilatkozatá, hogy győzödelme idejét még most egész pontossággal nem határozhatja meg.

PORTUGÁLIA.

Lissabonbul azt írják, hogy ott minden jel igen kímás ülés-sekre mutat. Beszélik, hogy a pénzügyi minis-ternek már elkészít-tet tudósításából küsz, miként a Carvalho által s leginkább Men-dizabal befolyása alatt fölszedett adósságok elkötettek; de hová és mire? azt senki sem tudja, legalább a közönség nem. Azonban né-mely gonosz nyelvűek e mesének könnyű megfőjtését akarják ta-lálni Carvalhonak egy igen őszinte s gyermekekdel nyíltságú, de egy-szersmind characterfestő nyilatkozatában, melyet ez egy társasá-gban elég vigyázatlanul kiejtett, midőn Mendizabal barátjának spa-nnyolországi pénzügy-igazgatóvá kineveztetését hallotta. — „Most már Önnek barátja áll a pénzügy kormányát Spanyolországban, mely így, reményem, jó kezekben van“ — monda Carvalhonak

egy valaki a társaságban. Carvalho sebesen és megfontolatlanul felele: „igen, igen, legalább is 20 milliót nyerend ez által.” — „A” ló zabrol álmodik így hangzik egy portugál példabeszéd. Lehet képzelni, hogy e tanítvány, ki mesteréről így szépen nyilatkozik, maga is becsületet használt véve a rá bizott portugál kölesönöknek. — Másik hír Portugáliából, hogy Campos, a mostani pénzügy-minister, ki is vallására nézve zsidó, jól gondoskodik saját felekezetről, s úgy látszik, ha megengedné neki, jóvá akarná tenni III. János király bánásmódját. Ez t. i. elkergette a zsidókat, mi által tetemes töképenzék vándoroltak ki az országból Amsterdami, s az inquisitio által azon gyalázatos türelmetlenséget hozá be, melyet már annyiszor hányt a józanabb világ Portugália szemére. Most Camposnak szándéka minden portugál származatu zsidót Gibraltarból Marokkóból s egyéb helyről oda visszahíni töképenzékkel együtt, azoknak zsinagógákat és szabad isteni tiszteletet engedvény országserzte. Ez ha létesíthető lenne, minden esetre nagy hasznot hajtana az országnak; de a nemzet jelen forrongó állapotjában könnyen lazadás ürügyévé válhatnak. Campos ur minden esetre rosszul választá az időt illy czéllétesítésre. —

A Times levelezője szerint a portugál állapot épen nem törvendetes. Dec. 29 estvéjére minden párt s követet összehíttak, hogy a thrónbeszéd vázlatáról véleményt adjanak; de a ministerek nagy bosszúságára csak 51 tag jelent meg, s ezek közül csak 26 adá egyezését a ministerség-gyámolításra. — Január 2dikán a királyné játékszínben volt, de csak egy éljént sem nyert a néptől, mely különben őt igen szereti, a mit egyenesen annak lehet tulajdonítani, hogy mostani ministerei igen gyűlöletesek. December utolsó napjaiban ismét számos politikai öldöklés történt. — A királyné rendelkezést adott ki, hogy a közönséges templomi könyörgésekbe új főr-jének neve is foglaltassék. — A Spanyolországnak adandó segéd seregére nézve ismét némi ingást tapasztalhatni a cabinetben, úgy-hogy már szinte unalmas kezd lenni e tárgyról a beszéd is.

Jan. 11ikeig terjedő tudósítások szerint a követkamara elnökévé Carvalho választott. A házak legközelebb a thrónöröklést illető kérdést fogják vitatás alá venni azon esetre, ha a királyné gyermek nélkül halna ki. — Ezen kérdés napról napra több érdeket nyer. A páirek s követek három véleményre vannak e tárgyra nézve oszolva. Egy rész azt kívánja, hogy egyenes utód hijányában, Amália hgasszony, d. Pedro s a braganzai hgné leánya neveztesék legközelebbi thrónöröklőssé. Más rész, melynek feje hihetőleg Campos, Maria-Izabella, előbbi regensné javára nyilatkozik, s ezután Loulé marquisé s gyermekei részére. 3dik párt, melyet legszámosabbnak tarthatni, előbb M. Izabella hgasszonyt, ezután az ifjú Amália hgasszonyt javasolja, s e javaslat a braganzai hgné Portugáliában maradási szándékával is öszhangzik.

A M E R I K A.

Éjszaka amerikai egyesült birodalom. Az ujlouansi Mch nov. 26ról arról tudósít, hogy Cos tábornok, miután több napig ostromzár alatt volt San Antonio de Bexarban, a texasi seregeknek kényére meghódult. Ezen tábornok Santana gen. sógora s noha csak 27 esztendő, még is Texas lakosi nagy tiszteletben tartják őt. — Az egyesült birodalom tanácsában dec. 15kén Beuton indítvány jött vitatásba, mely azt kíváná, hogy Michigan tanácsnokinak, (mely földterület azon reményben, hogy statusképen az egyesületbe fog fölvetni, már tanácsnokokat küldé a congressusba) ülés adassék a tanácsban, szavazási jog nélkül, csupa udvariságból. Clay ostromlá ez indítványt azon okból, mivel Michigan még nincs elfogadva státusnak, nem lehetne tehát annak tanácsnokit előbb elfogadni, mielőtt a status maga elfogadtatik. Beuton azt válaszolá, hogy midőn valamely gentleman irást hoz valakitől hozzánk, első, hogy leültejük. Mivel tehát ezen urak Michigan kormányzójától a status nagy peeséje alatt levelet hoztak, illő, hogy széklet adjon nekik a tanács. Hasonló indítvány tétetett a képviselőházban a michigani követek ülése iránt. Azonban mielőtt az indítvány a ház asztalára tétetett volna, szétoszlott a ház. A tanácsban az indítvány még is legalább asztalra jutott. Michigan fölvétele a status-szövetségbe meleg vitatásra fog alkalmat nyújtani.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A Morning-Chronicle következőt irat magának Konstantinápolyból: „Levelet mutatnak Párisból, melyet egy olly férfi irt, ki keleti útja után a francia királynak bemutatott. Az utazó az aegyptusi basáról szólván említé azon szives fogadtatást, melyben részesült, s melyre a basa részéről minden európai számat tarthat, egyszerűs mind magasztalá igazgatói tehetségét. Lajos-Filip azt felelé: a családások ideje Mehemed-Ali iránt már elmúlt. A basa mind beföldi, mind külső barátit megessalta várakozásikban, hatalmával visszaélt, s ennél fogva kora daczára hihetőleg még is tul fogja élni csudás hatalma megbukását. Majd elvállik.”

O R O S Z O R S Z Á G.

Sz. Pétervárott az orosz karácson alkalmakor a téli palotában nagy szertartásu lithurgia tartott, az egész czári család jelenlétében, mely után Philaretes a moszkvai metropolita „Isten téged dicső-rünk-öt” kezdett énekelni hálaul, hogy az orosz birodalom 1812ben az ellenséges seregek behatától megmenetett. Hasonló éneket engedeztek a palota tornáczaiban s teremiben, hová a Mihály nhezeg parancsi alatt álló palotai gránátosok s testőr-sereg szent György reudell díszesített tiszteit, altiszteit s közlegényeit gyűlte össze. Az

isteni tisztelet után a czári főségek ezen seregeket a nagy teremben elpéldelték maguk előtt.

Barante báró francia rendkívüli követ és meghatalmazott minister a sz. pétervári udvarnál, jan. 10én nyújtotta át az orosz czárnak külön udvarláson fősége megbízó levelét, később a követ szerencsés volt a czárnak, a székörökösnek, s Mária nagy herczegasszonynak, Mihály nhezeg és Ilona nhezegasszonynak bemutatni. —

S C H W E I Z.

Schweizi lapok szerint jan. 12ről a kormány-tanács Zürichben nem rég félrevertett egy folyamodást, mely a könyvek utánnyomatása ellen szabadtéket kért. A félrevertés okául az mondatik, hogy az utánnyomatók erkölcsi visszaélését csak a kiadók nagyobb erkölcsiége s valamennyi canton egyetértése Németországgal eszközölheti, mivel csakugyan sokszor a kiadók által szerföltt magosra rugtatott ár szokta az olcsó utánnyomatást okozni. Adjak csak olcsón a könyvet, nem fogják azt bizonyosan utánnyomatni.

Bazel-vidékről az Allg. Ztg. következő tartalmu levelet közöl: „Sajnáljuk, hogy a Schweizer Beobachter hírleményének ellen kell mondanunk, mert Franciaország sem engeszteltsége sem engedékenységse bizonyosságát nem adta még, s a határszéleken uralkodott szigorú rendszabályok még folyvást tartanak. Ugyan is a Schweizer Beobachter hírletére több bazelvidéki élni akarván ez alkalommal, át készült menni Franciaországba, de valamennyit visszautasíták. A bazelvidékiekre nézve csak azon egy kivételt tapasztalhatni, hogy ollyanokat, kik a francia gyártók érdekeivel szoros kapcsolatban vannak, még is átbocsátják, azaz általmenesök olly annyira nem gátlottatik. Sőt azt halljuk, hogy e korlátozó rendszabályok nem sokára még meg is keményítetnek. Azonban mi legalább azt tartjuk, ez csak magányos vélemény, mi nem is tudnók, mit tehetne Franciaország még szigorúbbat, mint már tett, s folyvást tesz azzal, hogy a bazelvidéki lakosokat, kiknek életviszonyaik a francia határbeli gyártókkal nagy és szoros öszszeköttésűek, át nem bocsátja.

B E L G I U M.

Brüsselből január 8ról írják, hogy a francia harminczadi hivatalok a mult 1835ik évben 303,500 frank árnyi telt portékát foglaltak le, s kobzottak el; de mindazon törmelék költség mellett is, melyeket Franciaország a sok harminczadi fölügyelésre kiad, csak Belgium részéről 80. millió frank árnyi portékát csempesztének be! — A belgiumi tartományokban azt jegyzik meg többen, hogy kivált erkölcsi dolgokban mind az esküttek, mind a bírák igen szigorúak. Nem rég egy fiatal ember szögyenköre állítatott, mert egy nem egészen 16 éves leányt csábított el, ki önkényleg követte az ifjút, sőt egy órányi utra még e elibe is ment. A fiatal ember ezen erkölcsi vétségért pengengeré és négy esztendői kényszerített munkára ítéltetett. Nincs is méltatlanabb tette a férfinak, mint megvesztegetni a gyöngébb nemet, melyet erősitene kellene a jóban. —

E L E G Y H I R.

Az Allg. Ztgung szerint a bajor kir. kormány elfogadta s helybenhagyta egy olly részvényes társaság megalapítását, mely vasutat akar Augsburgból Lindauig építeni, de az alapszabályok iránti helybenhagyásra nézve fen tartá a kormány további rendelkezését. Általában Németországban egy vas-úti terv és javaslat a másikat éri, s ha valamennyi létesül, úgy olly váradan fordulnia fog esni közép-Európa kereskedési ügyében, minőrül most még alig álmódhatni.

A Radical-Reformerek (gyökeres javítók) újabb időkben keletkezett párt. Leginkább s legfélelmesből kezdett ez mutatkozni 1819ben, midőn a pártszellem Angliában, főleg a gyárvarosokban, a szekerészeknek a gazdagok elleni gyűlölsége s az uralkodó vallás ellen támadt keserűség által vad kitérőkre s gyár-dulásokra vetemült. (Egyárdulók nevezettek Ludditáknak). Ekkor kezdé a radicalok párta e vak erőt vezetni. Ez óta a radicalok párta mind inkább erősült-va. Számos whig hozzá csatlakozott; az alsóházban Wilson, Hobhouse és Sir Francis Burdettben hatalmas pártfogóra talált, s Cobett buzdító irományai által folyvásti élénkségben tartatva, gyökeres javításokat kezdé kívánni, s előre is egyenlő évenkénti parlament választást. Különféle reformer-egyesületek származtak, még asszonyok között is; a nép fegyverben kezdé magát gyakorolni, s Hunt Manchesterben több mint 100 ezer emberből álló gyűlést tartott. A kormány Huntot el is fogatta, de kezesség mellett elbocsátani jónak látá. — Ezután sokan vettek részt a reformer-egyesületek gyűléseiben; s ámbár a ministerség szigorúbb rendszabályokhoz nyult, a radicalok még is folyvást tarták gyűléseiket, sőt dühök annyira bősüzt 1820ban, hogy a ministereknél egy vendégségkor leendő kiirtásukra is öszszesüdték. — De ez ugyanazon napon kitudódván, a részesek elfogattak, s vezetőjük Tistlewood rövid pör után fölakasztatott. Lassanként szüვნé a nép szükségéi, s ezzel együtt panaszai is, lecsillapult a pártszellem, s a radical-reformerek tervei és erőkdései elmellőztettek. Az 1830ki parlament alsóházában csak 10 radical-reformer ült már.

Pénzkelet: jan. 30kán 5 pCtes statuskötelezvény 102 27/32; — 4 pCtes: 99 2/16 — 1820ki status kölcsön: 217; — 1834: 589 3/8 — kam. 2 1/2 pCtes kötelezvény 66 — Bankrészevény: 1362.

Dunavizállítás: jan. 28án: 5 1/2 6 — 29én: 5 3/4 3 — 30kán: 5 4 6.

Budai lotteria: jan. 20kán: 71. 44. 40. 12. 29.

Gabonaár Pesten febr. 1jén pozs. v. gar.: Tisztátaba: 93 1/3 — Kétszeres: 10 — Rozs: 50 — 46 2/3. Zab: 32 — 30 2/3 — Kukuricza: 43 — 41.

Bei Imke und Krauß in Stuttgart ist erschienen
und vorrätig in Hartlebens Buchhandlung in Pesh:

Bibliothek
der
vorzüglichsten Belletristiker
des Auslandes.

Sammlung der interessantesten und besonders der neuesten
schöneiligen Schriften des Auslandes; aus der französischen,
englischen und andern fremden Sprachen; unter Mitwirkung
von Mehreren in's Deutsche übertragen

von
Frauz Demmler.

In monatlichen Lieferungen von je 4 Bändchen. 24 Bändchen zusammen
bilden eine Serie. Das Bändchen von 8 Bogen, Taschenformat, kostet
im Subscriptions-Preis, ohne Voranzahlung, 1 1/2 fr. rhein. oder 2 1/2 gr.,
später tritt ein erhöhter Ladenpreis ein.

Die Anerkennung, welche in ganz Deutschland die Uebersetzungen
einzelner Schriftsteller stets gefunden haben, sichert unserm Unternehmen
gewiß die lebhafteste Theilnahme des Publikums, daß hier in unter-
haltender Abwechslung eine Sammlung alles dessen erhält, was das
Ausland, namentlich Frankreich und England, Ausgezeichnetes im Felde
der schöngeistigen Literatur aufweist.

Der Umstand gerade, daß wir nicht ganze Schriftsteller übersetzen,
sondern, ohne uns im mindesten an den Einen oder den Andern zu
binden, von Allen nur das auswählen, was wirklich vorzüglich
und dem deutschen Geschmacke entsprechend ist, möchte unser
Unternehmen vor allen ähnlichen auszeichnen, und es bedarf wohl kaum
der Hindeutung, wie wünschenswerth und vortheilhaft es besonders für
Leser auf dem Lande, die nicht immer Leihbibliotheken selbst ist,
für Museen, kleinere Lesezirkel und auch für Leihbibliotheken zur Hand haben,
sich für den äußerst billigen Preis von 1 1/2 fr. oder 2 1/2 gr. für ein Heft
von 8 Bogen durch unser Unternehmen mit dem Interessantesten versorgt
zu sehen, was die ausländische Literatur zu jeder Zeit producirt. Ein
Roman, der sonst wohl 6-8 fl. oder 8-12 Rthlr. kostete, kommt bei uns
nicht höher als auf 1 fl. 26 fr. bis 2 fl. oder 21 gr. bis 1 Rthlr.

Dadurch, daß wir monatlich immer 4 Lieferungen zusammengeben,
so daß also in 2 Monaten wenigstens auch größere Romane ganz in
den Händen des Publikums sind, verliert das Erscheinen in Lieferungen
sein Gehässiges, besonders für Leihbibliotheken, welche immer gerne gleich
etwas Ganzes in die Hände bekommen möchten.

tere-

lmazott
z orosz
követ
y her-
bemu-

es Zü-
k után-
ndatik,
agyobb
al esz-
itt ma-
ik csak
i.

let kö-
k ellen
ngedé-
lott szí-
er Beo-
nal, át
ták. A'
, hogy
csolat-
ára nem
ok nem
zt tart-
tehetne
ist tesz
francia
ocsátja.

minczadi
ott por-
köllség
ryelésre
mpesz-
en, hogy
ák igen
ott, mert
vette
al ember
szertett
egvesz-
óban. —

gadta 's
át, mely
zahályok
rendel-
javaslat
n fordu-
most még

bb idök-
utakozni
an, a' sze-
en támadt
(E'gyár-
partja e'
erősült-
on, Hob-
, 's Cob-
gyökeres
rliamenti
g asszo-
's Hunt
st tartott.
bocsátani
yesületek
zahályok-
üléseiket,
knek egy
De ez u-
vezetőjük
ünvén a'
a' párt-
llőztettek.
rült már.

es: 90 2/16
pCtes köte-

4' 6."

Cétszeres: 10
3 — 4.

Vor der Hand heben wir aus unserer Sammlung, der wir besonders immer das einverleiben werden, was dem deutschen Geschmacke am besten zusagt, folgende gefeierte Namen hervor.

Aus dem Französischen:

Eugene Sue, George Sand, Balzac, Jules Janin, Paul de Cock, Eugène Lebeau, Alexandre Dumas, Madame Cottin, Bernarita St. Pierre, Chateaubriand, Vicomte d'Arincourt, Victor Hugo, Jouy, ferner das Interessanteste aus dem Buche der „Hundert und Ein.“

Aus dem Englischen:

Thomas Moore, Horace Smith, Lady Morgan, Anna Ratcliffe, Miss Edgeworth, von **Butler** das Neue und aus älterer Zeit die föhlich humoristischen und jetzt so selten gesehene Romane von **Smollet, Fielding** und die wichtigst-fictiven Schriften von **Swift**, dem Reisenden nach **Lilliput**, ebenso eine Auswahl aus den humoristisch-sentimentalen Schriften **Sternes**.

Eine Garantie dafür, nur nach Geschmack versorgt zu werden, findet das Publikum in der äusserst vortheilhaften Bedingung, wodurch unsere Unternehmung vor den meisten ähnlichen, welche den Subscribenten eine Reihe von Jahren in Anspruch nehmen, sich auszeichnet, in der Bedingung nämlich, daß man nur auf eine Serie von 24 Bändchen jedesmal sich verbindlich macht, wodurch Jeder in den Stand gesetzt wird, aus unserer

„Bibliothek der vorzüglichsten Belletristiker des Auslandes“

das auszuwählen, was seiner Vorliebe, seinem Interesse oder seinen Bedürfnissen am meisten zusagt.

Wir haben mit dem gegenwärtig in Paris das größte Auffehen erregenden Romane

„Valida, oder der Ruf einer Frau“

begonnen, der in der Zeit von einigen Wochen in Frankreich bereits die 2te Auflage erlebte. Hierauf folgen die äusserst interessanten, auch von Börne in seinen „Brieffen“ so hoch gepriesenen

„Abenteurer eines jüngern Sohnes“

aus dem Englischen.

Die **Monnikins** von **Cooper** und die **Souvenirs d'Antony** von **Alexander Dumas**.

Bei jeder Lieferung werden die Herrn Subscribenten zugleich von dem Inhalte der folgenden Lieferung in Kenntniß gesetzt, um ihre ferneren Bestellungen zeitig genug machen zu können.

Bezahlt wird erst bei Empfang jeder Lieferung, und am vortheilhaftesten bei der nächstgelegenen Buchhandlung Bestellung gemacht, die immer auch in den Stand gesetzt ist, Privat-Subscribentenfamilien auf je 10 Exemplare das 11te gratis zu geben.

Pozsony országos intézevicea katonai az oktatás e' Jankovich gy' 53,000pengő pengő fr. hata

Ö fős most, mint je 4ikén tartott lasztotta el. — Ö cs.

Károly magy. méltóztatott n

Széchenyi

tinavárosi sz

csillagkereszt

eddig néhai Z

országi kincst

szágos tisztele

nak szentel é

uj boglár 's a'

ben szebb uj i

Sopr

olly szerencs

tományi föhiz

évében maga

nak mondják,

mellyet egym

dett 's mint e

sebések csak

föhadnagy a'

nül mult ki m

A' hánatos k

ai eltakaritt

Vajha keserg

élethen mara

's fájdalnuka

Somog

mond Csepel

ven ut-rövidi

ugyan de a'

szélyes az ut

Tihany alatt

nyásha szak

ratván öt mi

beteges esces

öt már 20 é

Mernyeré

tagjától foszta

mernyerada

tartott beteg

tes fájdalnuka

ta szerzeté', m

mal 9ik eszter

mindazáltal n

mint Somogy

dekü küldött

kalkodásokba

ke, férfias m

mind hivatal

kezetét; Som

valóknak há

kodását. Bar

gymnasiumna

tetet, bizoda

szentel néha

1785ben, a

grammatikai

umban a' tör

MAGY

cs. k. val. b.

ülőjéhez, mélt

főispán urho

lapja nevelé

ajánlani. Po